

# DEMOGRAFI:

## Nüfus meselelerine sosyolojik bir bakış

### Ders 10: Yaşlanma

Doç. Dr. Didem Danış  
Galatasaray Üniversitesi  
Sosyoloji Bölümü  
[ddanis@gsu.edu.tr](mailto:ddanis@gsu.edu.tr)

# Ders 10 :

## YAŞLANMA

### **Bu derste ele alınacak konular**

- Nüfusun yaşlanması
- Ortanca Yaş
- «Bebek Patlaması»ndan «Yaşlı Patlaması»na
- Avrupa’da yaşlı nüfus
- Yaşlılık ve yaşlanmaya bağlı sorunlar
- Bireysel deneyimler: rol kaybı ve kopuş
- Türkiye’de yaşlanma
- Türkiye kentlerinde ve İstanbul’da yaşlı nüfus
- Yaşlılara yönelik sosyal politikalar
- Yaş ayrımcılığı

# Nüfusun yaşlanması

**Demografik anlamda yaşlanma** toplam nüfus içinde yaşlı nüfusun oranının artmasını ifade eder.

Nüfusun yaşlanması iki temel olgunun sonucudur:

- doğurganlığın azalması
- ölümlerin azalması (ölüm yaşının ilerlemesi)

Yaşlanmanın en yoğun hissedildiği Avrupa ve Kuzey Amerika'da **genç nüfus göçü** (immigration), doğurganlığın düşüşü ve ölümlerin ertelenmesiyle hız kazanan yaşlanma trendini hafifleten bir öğedir.

# Önemli bir ayrım !

- **Biyolojik yaşılanma:** Yaşa bağlı olarak bedenin canlılığını yitirdiği, temel işlevlerini yerine getirme kapasitesini kaybettiği ve kaçınılmaz olarak ölümle sonuçlanan süreç.
- **Demografik yaşılanma:** Nüfus içinde yaşlı nüfusun oranının artması. Biyolojik yaşılanmanın aksine nüfusun yeniden gençleşmesi ve yaş gruplarının aynı kalması mümkündür.
- \* Bugün Batı ülkelerinde yaşlılık evresi iki ayrı dönemde ele alınıyor:
  - 3.yaş:** Aktif çalışma yaşamı sona erdikten hemen sonraki yıllar.
  - 4. yaş:** 80 yaş ve üstü, bakıma muhtaç olunan evre.

Kaynak: Dictionnaire de démographie, 2011

# «Yaşlı» kim?

- Demografik anlamda yaşlanma konusunu inceleyebilmek için öncelikle «yaşlı» tanımını net bir şekilde yapmak gerekir. Ancak kişilerin kaç yaştan itibaren «yaşlı» sayılacağı demografik açıdan da tartışmalı bir konudur.

-- Biyolojik yaklaşım benimsenirse, kadınlarda **menapoz yaşı** olarak kabul edilen 45, 50 veya 55 yaş alınabilir (ama bu da kadından kadına değişmektedir. Üstelik erkekler için de geçerliliği tartışmalıdır).

-- Daha yaygın bir yaklaşım, yaşlanmanın ekonomik etkilerine yapılan vurguya bağlı olarak **emeklilik yaşı**nın yaşlılık sınırı olarak benimsenmesidir. Ama bu da geçerli ekonomik modele göre ülkeden ülkeye değişir (60, 65, hatta bazı ülkelerde 70 yaş!)

- Sonuç olarak **bu tanımların hiçbirinin evrensel olarak geçerli olduğunu söyleyemeyiz.**



# Ortanca Yaş (medyan yaş)

Demografik yaşlanma göstergelerinden biri olan **ortanca yaş**, nüfusu sayısal olarak eşit iki parçaya böler; alttaki genç, üstteki yaşlı nüfus grubunda birbirine eşit sayıda kişi bulunur. 2005 yılında **dünya nüfusu için ortanca yaş 28** idi. Ortanca yaş ülkeden ülkeye, bölgeden bölgeye değişir. Yani, gençlik ve yaşlılık nosyonları görecelidir.

Sahraaltı Afrika'da 28 yaşında bir kişi, nüfusun üçe bölündüğü şemada en yaşlı üçte birlik dilim içinde yer alırken, Batı Avrupa'da aynı yaştaki biri en genç gruptadır.

## 2006'da Kıtalar Göre Ortanca Yaş

|               |      |
|---------------|------|
| Avrupa        | 38,9 |
| Kuzey Amerika | 36,3 |
| Okyanusya     | 32,3 |
| Asya          | 27,6 |
| Güney Amerika | 26   |
| Afrika        | 19   |

KAYNAK: Atlas de la population mondiale, s.46

## 2005'te Ülkelere Göre Ortanca Yaş

|         |    |
|---------|----|
| Japonya | 43 |
| İtalya  | 42 |
| Fransa  | 39 |
| İspanya | 39 |
| ABD     | 36 |
| İrlanda | 33 |
| Çin     | 33 |
| Türkiye | 27 |
| İran    | 23 |
| Uganda  | 15 |

KAYNAK: Atlas de la population mondiale, s.47

# «Bebek Patlaması»ndan «Yaşlı Patlaması»na

İlk derste kısaca değindiğimiz üzere, **2. dünya savaşı sonrasında Amerika ve Avrupa'da doğurganlık hızının artışıyla** 1950'li yıllarda «bebek patlaması» (baby boom) yaşandı.

Öncekilerden çok daha kalabalık olan bu kuşak, büyüüp yetişkin olunca daha az sayıda çocuk yaptı. Bu da nüfusun 2000'lerden itibaren daha önce hiç görülmemiş ölçüde yaşlanmasına yol açtı.

Nüfusun yaşlanmasında doğurganlığın düşmesi kadar, tıp ve sağlık alanındaki gelişmeler ve ortalama yaşam beklentisinin uzaması da etkili oldu.

(Bkz. Ölümler bölümü)

ABD'de 1950lerdeki bebek patlaması daha sonra yaşanacak pek çok ekonomik, toplumsal ve kültürel değişimin ateşleyicisi oldu.





# «Bebek Patlaması»ndan «Yaşlı Patlaması»na

**Fransa örneğine yakından bakalım:**

**Bebek patlaması (baby boom):** 1945-75 arasında doğurganlık ciddi ölçüde arttı ve bu eğilim 30 yıl kadar devam etti. 1930'lu yıllarda yıllık 650.000 bebek dünyaya gelirken, 1946-75 arasında bu sayı 850.000'e çıktı

**Bebek durgunluğu (Baby-bust):** Doğurganlık 1960'larda 2,5 iken, 1975 sonrasında 1,7-1,8'e düştü . 1960'lardan itibaren kültürel değişim ve tıptaki gelişmelerle doğurganlık süresi uzasa da doğumların oranı artmadı.

**Yaşlı patlaması (papy boom):** Fransız Demografik Araştırmalar Kurumu'na göre 2004'te %22 olan 60 yaş üstü nüfusun oranı , 2040'da %35 olacak.



**Kapının üstünde:** Dede Patlaması  
**Kadın:** Herkes hazır mı?  
Dikkat, kapılar açılıyor!





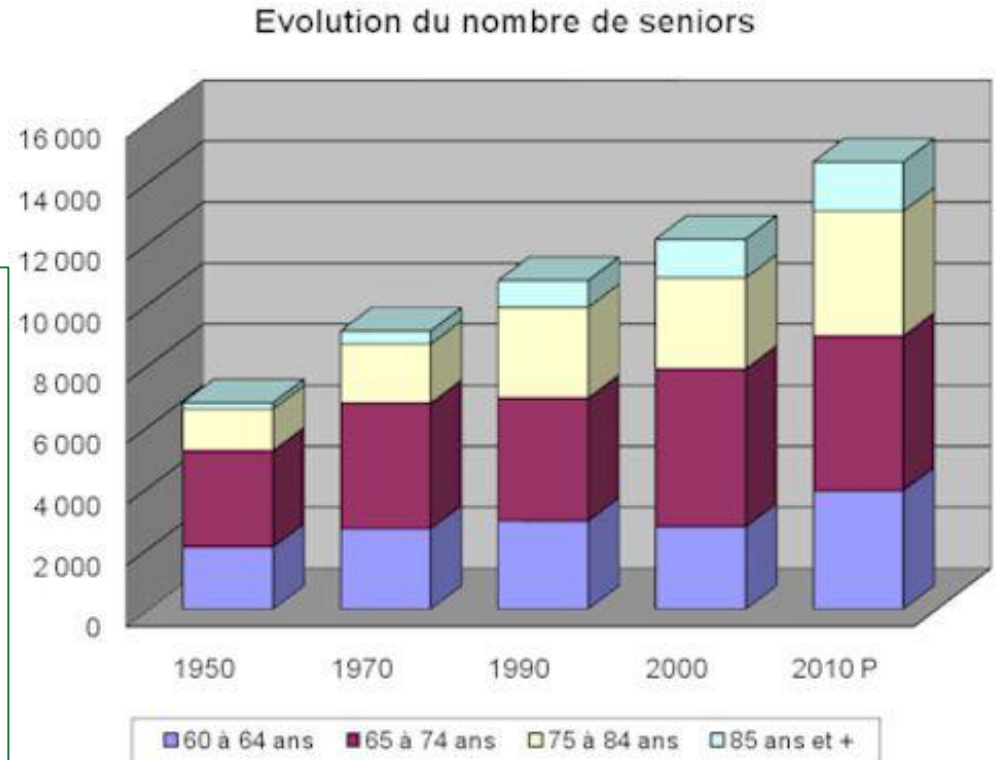
Bugün Fransa'da 1,1 milyon olan **bağımlı (başkasının bakımına muhtaç) yaşlı** sayısı her yıl, %1 ila %2 arasında artıyor; 30 yıl içinde yaşlıların bakımı **devlet bütçesi ve sosyal hizmetler** açısından başlıca gündem maddelerinden biri haline gelecek.

- \* 2050 yılında Fransa'da, 85 yaş üstü nüfusun 5 milyona yakın olacağı tahmin ediliyor.
- \* Meselenin bir de siyasi boyutu var: Fransız Cumhurbaşkanı Sarkozy, 2007'deki seçim kampanyasında «5. sosyal risk» olarak tanımladığı yardıma muhtaç yaşlı nüfusa yönelik politika önerileri sunmuştu. Batı'da «**aksaçlıların gücü**» (grey power) olarak ifade edilen 65 yaş üstü nüfusun seçimlerdeki oy gücü bu açıdan önemli bir faktör. Avustralya ve Yeni Zelanda'da 1980'lerden beri bu isimle anılan ve yaşlı haklarını savunan siyasi lobi grupları var.

- \* Fransa'da 1,13 milyon bağımlı yaşlı nüfusun %60'ı evde bakılırken %40 huzurevlerinde kalıyor.
- \* Yaşlanmaya bağlı sorunlardan dolayı bağımsızlığını yitiren nüfusun 2040'da 1,6 milyon olması bekleniyor. Bu sayının 2002'de 700 bin, 2009'da 1,13 milyon olması «baby boom» kuşağının hızla yaşlandığı bir döneme girildiğini gösteriyor.
- \* Sorun, bakıma muhtaç yaşlı nüfus artarken, neoliberal çağın ihtiyaçları doğrultusunda devletin küçülerek sosyal devlet rolünün zayıflamasında.

Yanda, yıllara göre Fransa'da yaşlı nüfustaki sayısal artışı gösteren grafik. En alttaki mavi dilim 60-64 yaş arasını, mor 65-74 yaş arasını, krem rengi 75-84 yaş arasını ve en üstteki turkuaz dilim 85 yaş üstünü gösteriyor. Özellikle son 10 yılda 75 yaş üstü gruptaki artış çarpıcı.

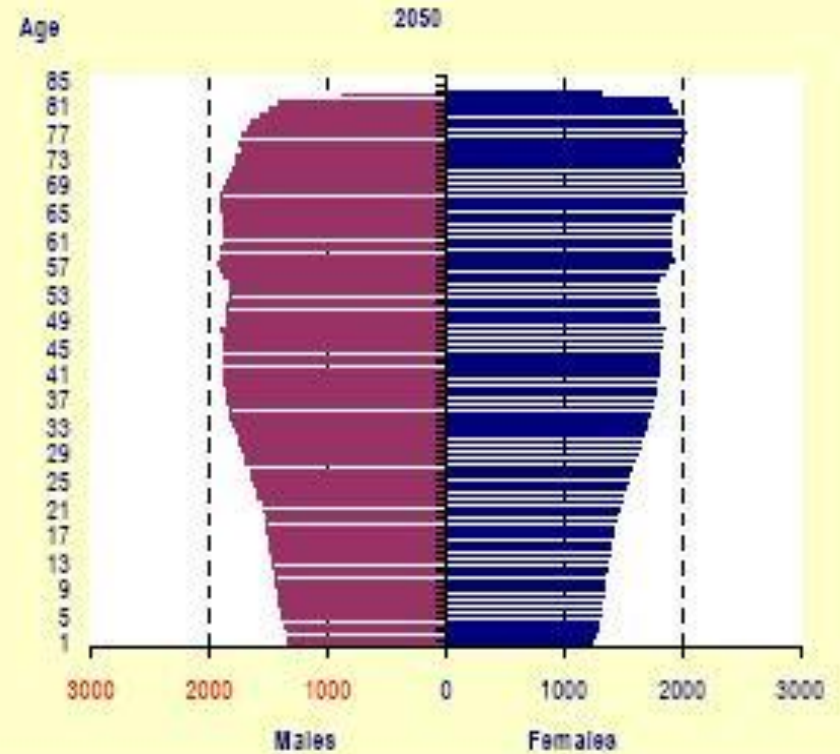
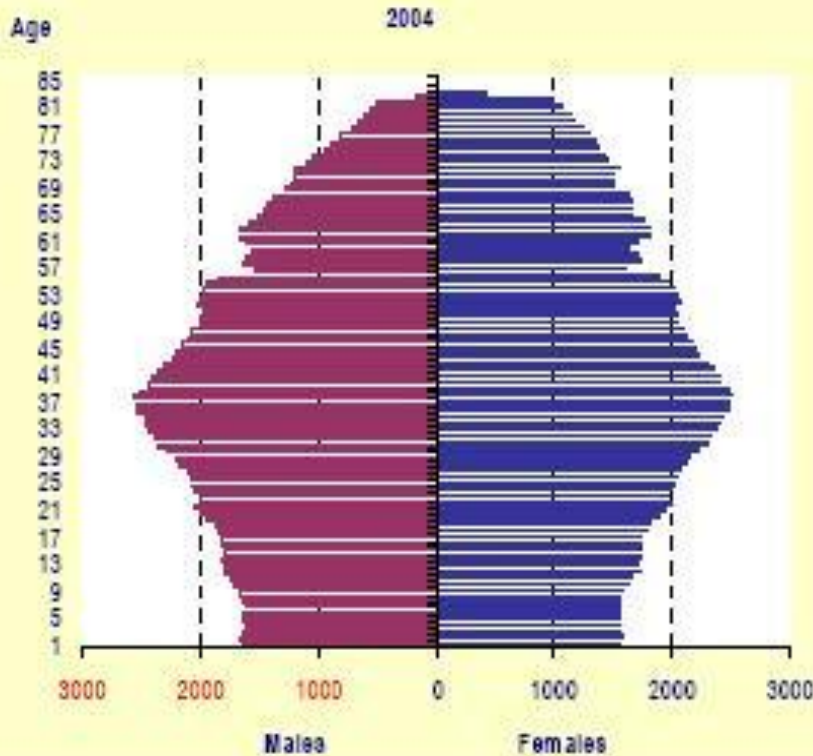
Kaynak: INSEE 2007



# Avrupa'da yaşılanan nüfus

Avrupa'da yaşlanma, bağımlılık oranını (15 yaş altı ve 65 yaş üstü nüfusun çalışma çağındaki nüfusa oranı) altüst ediyor. 2004'te Avrupa ülkelerinde çalışma yaşındaki 4 kişiye 1 yaşlı nüfus düşüyorken, 2050'de bu 2'ye 1 olacak. Yani faal nüfusun yükü ağırlaşacak.

## Avrupa bölgesi nüfusu için 2004 ve 2050 yaş piramitleri



# Yaşlılık ve Yaşlanmaya Bağlı Sorunlar

1. **Yaşam kalitesinde düşme** ve sağlık sorunlarına bağlı olarak gelişen **bağımlılık**.
2. Yaşlanan nüfusun **emeklilik ve sağlık sistemi** üzerinde yarattığı basınca bağlı sorunlar. Demografik yaşlanma, bugün Avrupa’da olduğu gibi ekonomik durgunluk dönemlerinde daha ağır bir etki yaratmaktadır. İlk derste ele aldığımız gibi Fransa gibi bir zamanlar sosyal devlet hizmetleriyle tanınmış yerlerde emeklilik yasasında yapılan değişiklikler, **yaşlı nüfusun sosyal hak ve güvencelerini zayıflatırken**, bu grubun iyice kırılanlaşmasına neden oluyor («**prekaryalaşma**»).
3. **Bağımlılık oranı**: Sayısı giderek azalan genç nüfusun emeklilik primlerini ödeyeceği yaşlı nüfusun artması. (bir önceki sayfada gösterildiği gibi)

Özellikle ekonomik analizlerde sıkça dile getirilen «**mali külfet**» söylemiyle biçimlenen bu sorunlar, incelikli çözümler gerektiriyor.

→ **Yaşlanan ve bakıma muhtaç hale gelen nüfusun ihtiyaçlarını karşılamak için ne tür çözümler geliştirilebilir?**

# Yaşlılık ve bireysel deneyimler

Yaşlanma konusunun demografik, sosyal ve ekonomik yönleri dışında, kişisel bir deneyim olarak yaşlanma sürecini incelemek de gerekir. Yaş ilerledikçe insanlar neler deneyimler, ne tür değişimler yaşarlar? Sosyoloji yaşlanma konusunu çoğunlukla genellemeci bir yaklaşımla ele alsa da, Fransız sosyolog **Vincent Caradec** yaşlanma olgusunun **bireysel bir deneyim** olarak da incelenmesi gerektiğini dile getiriyor.

Caradec'e göre, modern dünyada toplum «ücretli iş» fikri üzerine inşa edilmiş, insan hayatı da bu çalışma yaşamının dönemlerine göre şekillenmiştir:

1. Aşama: İş yaşamına hazırlık (eğitim)
2. Aşama: Çalışma dönemi (ücretli bir işte çalışılan dönem)
3. Aşama: Emeklilik dönemi (ücretli çalışma döneminin sona erip, varsa emeklilik sisteminden faydalanılan dönem)



# Rol Kaybı - Kopuş

- \* Bu üç aşama çevresinde şekillenen toplumsal yaşam, ortalama yaşam süresinin uzamasıyla şekil değiştirmeye başlamıştır. Örneğin, 1950’de bir Fransız iş yaşamından ayrıldıktan sonra 12 yıl kadar yaşarken bugün bu süre erkeklerde 20, kadınlarda 25 yıla kadar uzamıştır
- \* İki amerikalı H. Cumming ve W. Henry, 1961’de yayınladıkları *Growing Old: The process of disengagement* adlı kitapta **kopuş veya ilişki kesme** anlamında yaşlılarda «disengagement» olgusundan bahsederler. Buna göre yaşlanmayla beraber ortaya çıkan bu sürecin iki boyutu vardır: bir yandan yaşlılar daha önce **sahip oldukları rolleri kaybederler** (emeklilikle çalışma yaşamı içindeki rollerini; çocukların evden ayrılmasıyla veya eşin ölümüyle aile içindeki rollerini kaybederler). Diğer yandan, yaşlılar bu rol kaybından dolayı daha **içe dönük, eve kapalı, izole bir hayat** sürerek dış dünyadan koparlar. Bu yaklaşım, farklı sosyo-kültürel ve ekonomik seviyelere sahip yaşlıların yaşadığı deneyimlerdeki farkları gözardı ettiği için eleştirilse de, sosyal demografi alanında önemli katkılardan biri olarak değerlendirilmektedir.

# Türkiye’de yaşlı nüfus

## “Nüfusumuz yaşılanıyor!”

Genç nüfusuyla tanınan Türkiye’de son yıllarda yaşılanma olgusu hızla kendini gösteriyor.

→ Dünya Yaşılanma Konseyi’nin (The World Aging Council) Türkiye Başkanı Kemal Aydın’a göre, Türkiye’de yaşılanma hızı endişe verici düzeye çıkmıştır:

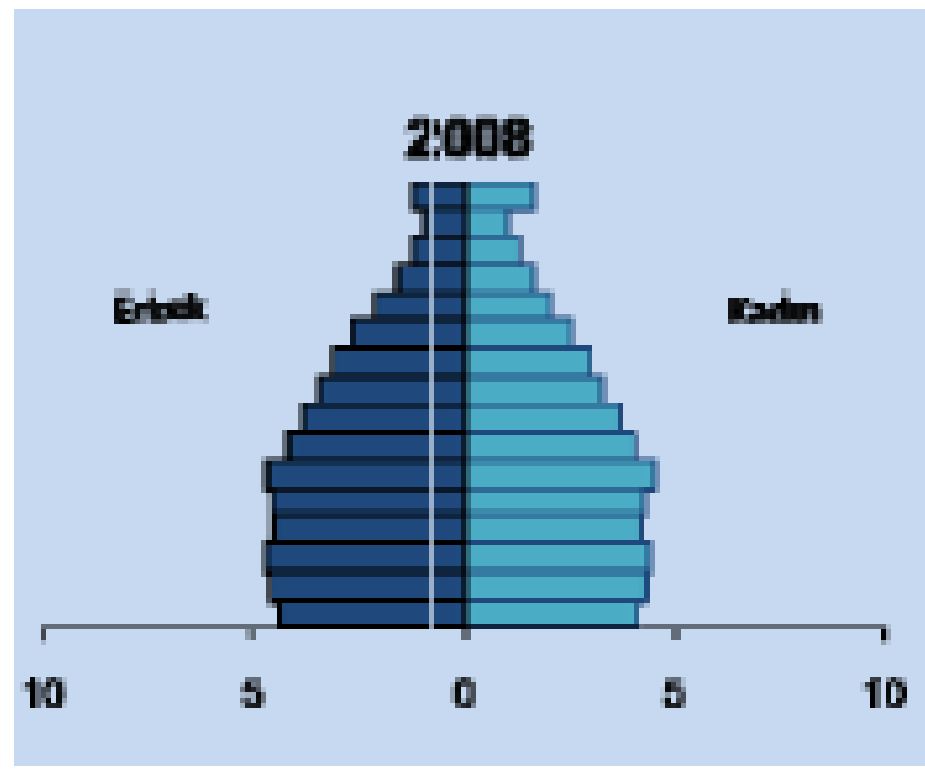
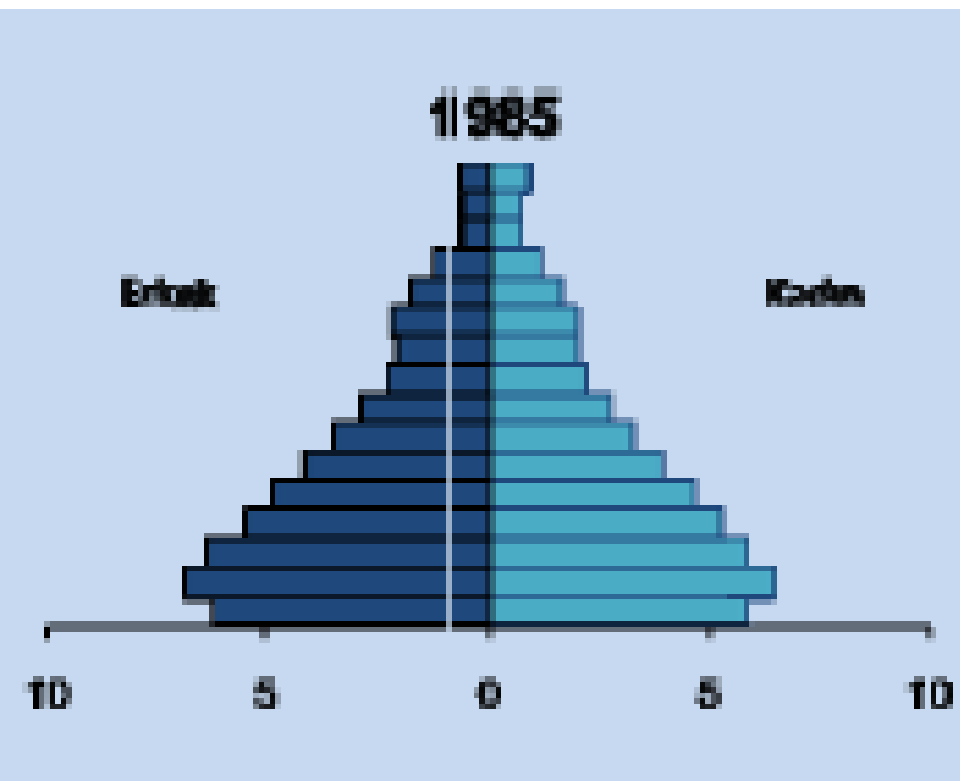
"Türkiye Endonezya'dan sonra dünyanın en hızlı yaşılanan ikinci ülkesi. Yani batının 50-60 yılda yakaladığı yaşlılık oranını biz 15-20 yılda yakalamış olacağız. Bundan 5-10 yıl öncesine kadar Türkiye'deki yaşlı oranı % 4'tü, ama şimdi % 7.1'e çıktı. Batıda bu kadar iki katına çıkmak 30-40 yılda olmuş, bizde ise 15 yılda gerçekleşmiş. Şu an 6 milyon yaşlı nüfusumuz var bu sayının 2020 yılında 12 milyona ulaşmasını bekliyoruz. Bu Avrupa'daki 6-7 ülke nüfusundan daha fazla. Ancak Türkiye'de yaşlılara yönelik yeterli çalışma yapılmıyor. Türkiye'deki 6 milyon yaşlıdan 1 milyonunun acil bakıma ihtiyacı var."

(05 Ekim 2010 Salı / <http://www.ntvmsnbc.com/id/25137919/>)



# Doğumlarda azalma / Ortalama yaşam süresinde uzama

- \* Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü tarafından yapılan ‘Türkiye’de Nüfusa İlişkin Göstergeler’ başlıklı araştırma doğurganlıkta azalma ve doğumların ileri yaşlara ertelenmesi durumunu tespit ediyor:
  - \* Bugün yılda 1.3 milyon olan doğum sayısının, 2015’te 1.1 milyona düşmesi bekleniyor. Daha sonra bu seviyenin sabit kalacağı öngörülüyor.
- \* Ortalama yaşam süresi de hızla artıyor. (Bkz. Ölümler dersi)



Türkiye nüfusunun 1985 ve 2008'deki durumunu gösteren bu iki nüfus piramidi 60 yaş üstü nüfustaki artışı gösterdiği gibi, geleceğe dair tahmin yapmayı da mümkün kılıyor.

Piramidin dibindeki daralmanın işaret ettiği gibi doğumlardaki azalma ve üstteki kalınlaşmanın gösterdiği yaşlanan nüfustaki artış Türkiye'nin Batı toplumlarına benzer bir yaşlanma trendine girdiğinin işareti.

Burada kaygı verici olan, bu sürecin çok hızlı yaşanması ve kamuoyu kadar devlet kurumlarının da hazırlıksız olması.

# Yaşlanan Türkiye

Prof. Dr. Ferhunde Özbay'a göre Türkiye'de yaşlı nüfus sayısal olarak artsa da yaşlı nüfusun toplam ülke nüfusu içerisindeki oranı henüz çok fazla artmış değil. Unutmamak gerekir ki, Birleşmiş Milletler'e göre, **bir ülkenin yaşlı nüfus olarak tanımlanması için toplam nüfusunun % 15'inin yaşlı olması gerekiyor.**

Türkiye'de yaşlanmayla ilgili Prof. Özbay'ın işaret ettiği birkaç önemli nokta:

- \* **Kadınların yaşlı nüfus içerisindeki payı** erkeklere oranla daha fazla
- \* 1980'li yıllara dek yaşlı nüfus üst sosyo-ekonomik sınıfta yoğunlaşırken, doğum ve ölümlerdeki düşüşle beraber **yaşlılık tüm sosyo-ekonomik sınıflar arasında homojen** olarak dağılıyor.
- \* Sosyal hizmetlerin çalışma alanı olan «yaşlıların sorunu» ile demografinin konusu olan «yaşlılık sorunu» arasında fark var.

(Türkiye'de Demografik Dönüşüm, konferans raporu, 2009)

# Sosyal hizmetler



- Abdullah Karatay'a göre, Türkiye nüfusunun % 5,4'ü **bakıma muhtaç yaşlılardan** oluşuyor. Sosyolog Sibel Kalaycıoğlu TÜİK verilerine dayanarak, Türkiye'deki yaşlıların çoğunlukla kırsal alanda ikamet eden, düşük eğitilmiş, düşük gelirli ve daha çok kadınlardan oluşan bir grup olduğunu belirtiyor.
- Özellikle 60 yaş üstü kadın yaşlılar arasında yoksulluk % 90'lara ulaşıyor. (Türkiye'de Demografik Dönüşüm, konferans raporu, 2009)

→ Yaşlılara yönelik sosyal hizmetleri kim üstlenecek?

- Kamu?
- Aile?
- Sivil toplum kuruluşları?
- Piyasa?

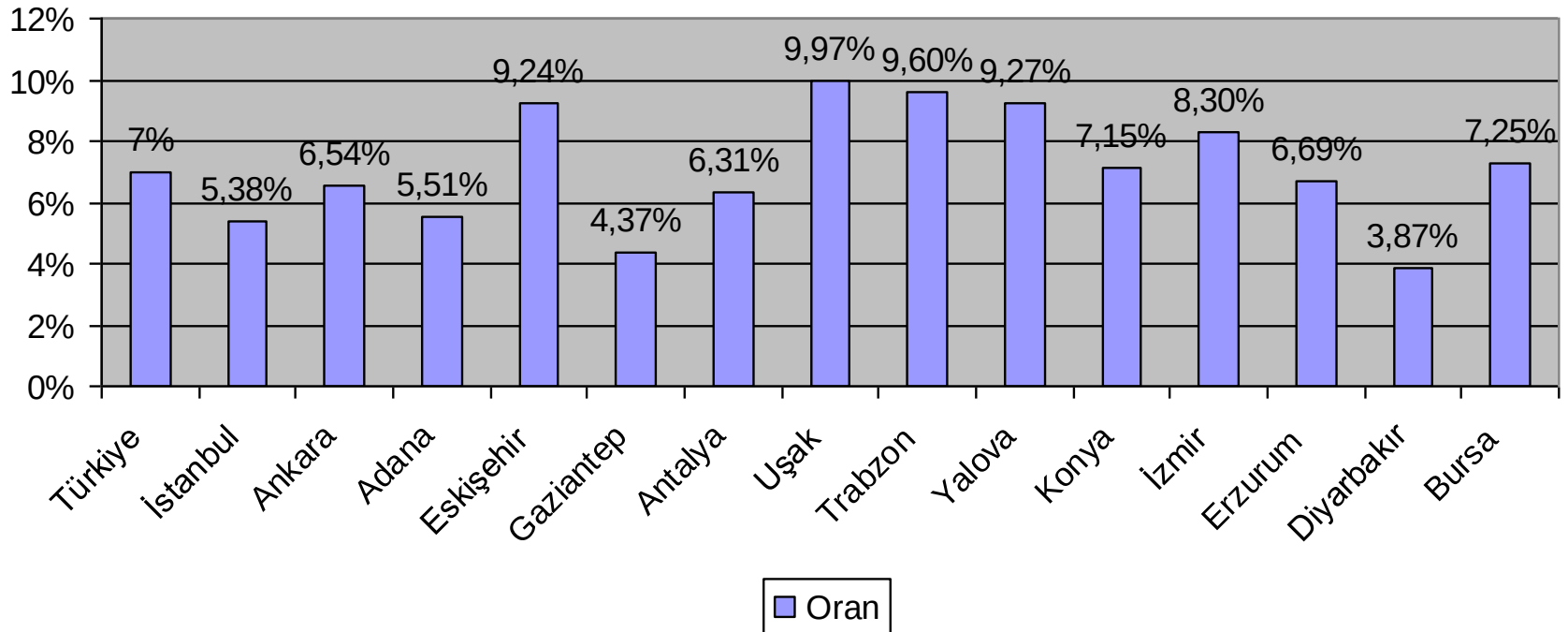
Foto: Eraydın Aytekin / dha

<http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalDetayV3&Date=&ArticleID=989016&CategoryID=77>

# Türkiye kentlerinde yaşlı nüfus (2000)

Kaynak: Murat, 2006

65 yaş ve üstü nüfus oranları



# Yaşlanan İstanbul

- \* Türkiye’de henüz yeni karşılaştığımız demografik yaşlanma olgusu ağırlıklı olarak kırsal bölgelerde etkin. Ancak çok yakın bir gelecekte İstanbul gibi büyük kentlerde de kendini hissettirecek.
- \* **2000 yılında İstanbul’da % 4,7** olan 65 yaş üstü nüfus, **2009 yılında % 5,38’e** çıktı.
- \* Demografik ve sosyolojik veriler yaşlı nüfustaki bu artışın, **göçün yavaşlaması** ve **doğum oranlarının düşmesiyle** hızlanarak devam edeceğine işaret ediyor.
- \* TÜİK verilerine göre, **1970’lerden beri İstanbul’un yaşlı nüfus oranı Türkiye ortalamasının altında oldu.** Diğer bir deyişle, bugüne dek **İstanbul genç ve aktif nüfusun yaşadığı** bir şehirdi.
- \* 65 yaş üstü nüfusun illere göre karşılaştırıldığı 2000 verilerine dayanan bir önceki tablo, İstanbul’un durumunu gösteriyor.



# İstanbul – ilçeler arası farklar

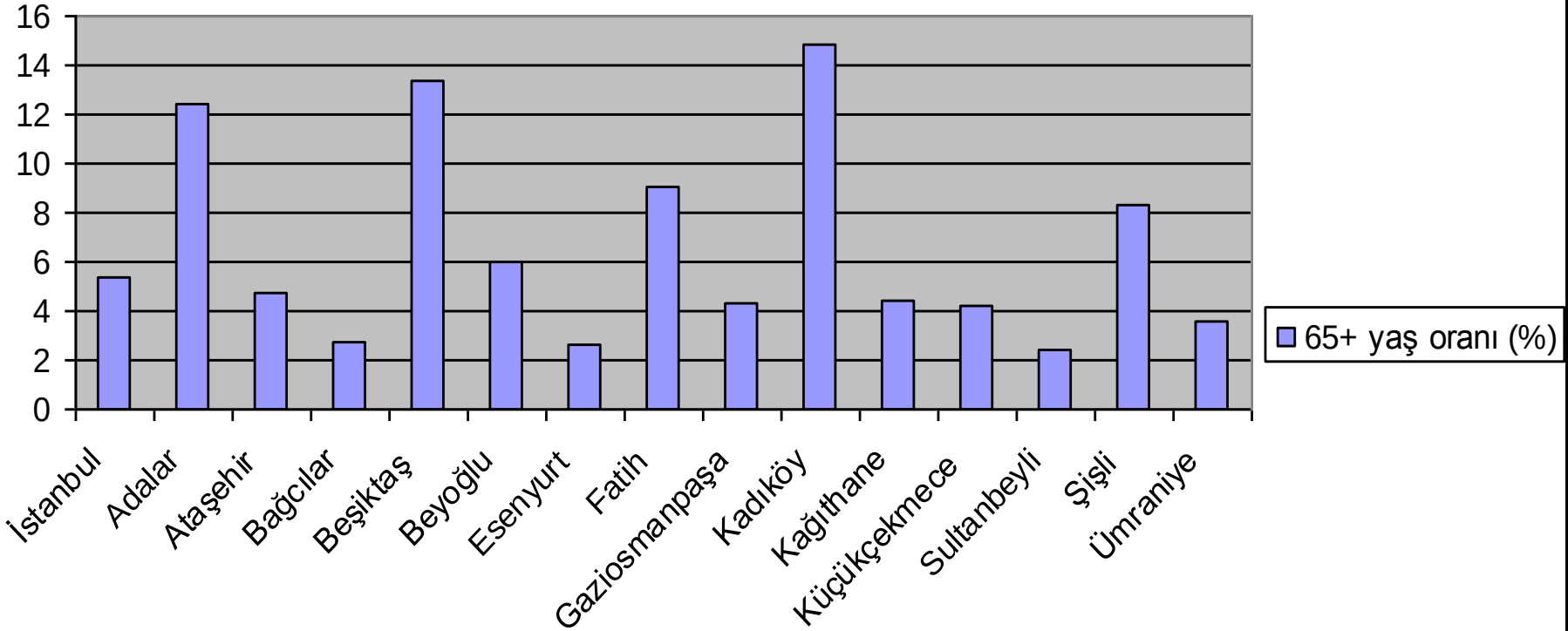
- \* Bu genel durumu İstanbul içinde ilçe bazında incelediğimizde farklı bir tabloyla karşılaşırız.
- \* İstanbul'daki yaşlı nüfus oranı ilçelere göre ciddi farklılıklar göstermektedir. Bazı ilçelerin yaşlı nüfus oranı, Türkiye ortalamasının çok üzerine çıkarak **%15 seviyesine** yaklaşırken, özellikle şehrin yeni kurulmuş ilçelerinde bu oran **%3 seviyesine** inmektedir.
- \* Bir sonraki tabloda görüleceği üzere, Beşiktaş, Fatih, Şişli, Kadıköy gibi merkezi ve eski ilçelerdeki yaşlı nüfus oranı Batı Avrupa ülkelerindekine benzer oranlardadır. Oysa yeni kurulan ve çoğunlukla göçle gelenlerin yerleştiği ilçelerde yaşlı nüfus oranı çok düşüktür.

# İstanbul ilçelerinde yaşı nüfus

(2000 sayım sonuçlarına göre)

Kaynak: Murat, 2006

## İstanbul ve ilçelerindeki 65+ yaş oranı



# Yaşlı nüfusa dönük sosyal politikalar?

- \* Nüfusun giderek yaşlanmasına rağmen, 65 yaş üstü nüfusa yönelik **sosyal politikalar** henüz yeterince kapsamlı değil.
- \* Bunun nedeni öncelikle yaşlıların bakım ve ihtiyaçlarının **aile ve akrabaları** tarafından karşılanmasının bir **gelenek** olarak sürmesidir. **Yaşlı nüfus sadece ailenin sorumluluğunda görülmektedir.**
- \* Fakat Türk aile yapısının değişmesi ve geleneksel aileden çekirdek aileye geçişle birlikte hanelerin küçülmesi, bireyselliğin artması gibi gelişmeler yaşlılarla çocuklarının aynı hanede yaşamasını gitgide zorlaştırmaktadır.
- \* Yaşlıların görünmez olduğu ve kendilerine yer bulmakta zorlandıkları kentsel yaşam tarzının yaygınlaşması **yaşlı nüfusun yalnızlaşmasına** neden olmaktadır. Şehirlerdeki sosyal ve kültürel aktiviteler ağırlıklı olarak gençleri hizmet etmekte, yaşlı nüfus dışlanmaktadır.

# Yaşlılara yönelik nasıl bir sosyal politika?

## YAŞLILARDAN SEVİNÇ GÖZYAŞLARI

**YAŞLILARDA  
ÜCRETSİZ  
BAKIM  
SEVİNCİ**



- \* Son yıllarda İstanbul'da pek çok ilçe belediyesi yaşlılara yönelik hizmetlerini arttırma gayreti içinde.
- \* Örneğin, **Sultangazi Belediyesi** 2010 yılında, İstanbul Kalkınma Ajansı, İstanbul İl Özel İdaresi, İstanbul Evde Bakım Derneği ve özel bir hastanenin katılımıyla **“Yaşlılara Bakım, İstihdama Katılım Pojesi”** hazırlamıştır.

Projenin adından da anlaşılacağı üzere, çalışma yaşlılara bakım hizmeti sunulması kadar, genç nüfusa istihdam sağlanacak olmasının da altı çizilmektedir: «Projeyle Sultangazi'de yaşayan 15-40 yaş arası 120 kişi yaşlı hasta bakım hizmeti konusunda eğitim görerek meslek sahibi olacak. Sertifika almaya hak kazanan katılımcılar proje kapsamında istihdam edilecek.».

# Darülaceze'den bugüne..

- \* Darülaceze (1886, 2007'den beri Başbakanlığa bağlı)
- \* Yaşlı Kreşleri (İBB)
- \* Yaşlı Misafirhaneleri (İBB)
- \* Yaşam Evleri (Beşiktaş Bld.)
- \* Yaşlı Bakım Merkezleri + altın kart (Maltepe Bld.)
- \* Huzurevleri (özel / kamu)
- \* Diğer alternatifler?

# Yaş ayrımcılığı

- \* Yaş ayrımcılığı (*agisme*) terimi, **kişinin yaşından dolayı ayrımcılığa, dışlanmaya maruz kalması** durumunu ifade eder.
- \* Son yıllarda bir fetiş haline gelen **genç kalma tutkusu** ve **gençlik ideolojisi**yle beraber toplumda yaşlılara bakış olumsuz yönde evrilmiştir.
- \* Bir zamanlar yaşlıların birikim ve deneyimlerinden dolayı itibar gördüğü toplumda bugün yaşlılar genellikle bir «yük» olarak görülmekte ve olumsuz sıfatlarla anılmaktadır.



# TARTIŞMA KONUSU: Medyada yaşlılık temsilleri



## Süperstar, 64'ünde meydan okudu

**AJDA'DAN MÜTHİŞ ŞÖV**

Süperstar, transparan ve jartierli rock kıyafetleriyle, İstanbul'da bir konser veren Rihanna'ya adeta meydan okudu

MÜZİK dünyasının yıldızlarından Rihanna'nın Kuruçeşme Arena'daki konserini izleyen 64 yaşındaki Ajda Pekkan, önceki gece Açık hava Tiyatrosu Cemil Topuzlu Sahnesi'nde verdiği konserinde Nur Yerlitaş'ın tasarladığı seksi ve cesur sahne kıyafetleriyle, izleyicilere "Rihanna da kimmiş!" dedi. Sahneye gelinliği andıran alt tarafı kabank bir tuvaletle çıkan Ajda Pekkan daha sonra elbisesinin altını çıkarınca tüm izleyiciler, hayranlıklarını uzun bir "Ooo-o" sesiyle belirtti. Ajda, Amerikalı şarkıcı Cher'in sahne kostümünü andıran mayo görünümünde bir kıyafet daha giydi. Konserin son bölümünde ceketin altına sadece jartierli çorap giyen Ajda Pekkan, şarkılarını rock tarzında yorumladı. ■ Seçkin ŞENVARDAR

**'AJDA ADLI GENÇ KIZI!..'**

GEÇEN hafta Formula-1'in İstanbul Grand Prix'sini kazanan Vodafone McLaren Mercedes'in pilotu Lewis Hamilton, televizyonda kendisiyle yapılan bir röportajda, Rihanna'da kendileri için hazırlanan partiden söz ederken "Sahne- de Ajda adında bir kız vardı ve çok güzeldi. Onu unutamıyorum" demişti.

**KONSER NOTLARI**

**Hayvanlar için köşe yazarı olacağım!**

■ Daha önceki konserlerinde şarkı sözlerini unuttuğu gerekçesiyle eleştirilen Pekkan için, sahnenin iki tarafına yerleştirilen monitörlerde şarkı sözleri ile konuşma metinlerinin yazılı olduğu görüldü.

■ Hayvan sevgisiyle tanınan Ajda Pekkan "Hayvanların durumuna çok üzülüyorum; onlar çok sahipsizler ve biz insanlar onlara kötü davranıyoruz. Bir gün bu konularda bir gazetedeki köşe yazmak istiyorum" dedi.

■ Dinleyiciler arasında Nilgün Belgün, Semiramis Pekkan, Seda Sayan ve Aysun Kayacı gibi isimler de vardı. Konserin finalinde Sayan'ı sahneye alan Pekkan, birlikte bir şarkı seslendirdi.

Tuğkan 7500 ya görünümlü ara monitör göster

H 3G

Ayrıntılar 26'da



# KAYNAKÇA ve EK OKUMA

- \* Türkiye’de Demografik Dönüşüm: Yaşlanan bir Toplumun Karşı Karşıya Olduğu Sorunlar Üzerine Birlikte Düşünmek, Friedrich Ebert Stiftung Derneği ve Boğaziçi Üniv. Sosyal Politika Forumu, Konferans Sonuç Raporu, 2009, <http://www.spf.boun.edu.tr/docs/fes-spf-turkiyede%20demografik%20donusum-rapor-revize.pdf>
- \* CARADEC, Vincent . *Vieillir après la retraite, approche sociologique du vieillissement*, PUF, Paris, 2004.
- \* MURAT, Sedat (2006) *Dünden bugüne İstanbul'un nüfus ve demografik yapısı*, İstanbul: İstanbul Ticaret Odası.
- \* ÖZBAY, Ferhunde, “İstanbul’da 1950 sonrası Nüfus Dinamikleri”, *Eski İstanbullular Yeni İstanbullular*, Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi, İstanbul, 2009
- \* TERAKEYE Gülşen, GÜNER Perihan, “Kriz Potansiyeli Taşıyan Bir Dönem: Yaşlılık”, *Kriz Dergisi Sayı 5*, ss. 95-101
- \* ÖZTOP Hülya, Yaşlı Kadınların Ekonomik ve Psiko-Sosyal Sorunları, *Turkish Journal of Geriatrics*, 2006, s. 234-239
- \* DUMONT Gérard-François, *Les territoires face au vieillissement en France et en Europe*, Eds. Ellipses, Paris, 2006
- \* YERPEZ Joël, *La ville des vieux, Recherche sur une cité a humaniser*
- \* CARADEC Vincent, *Sociologie de la vieillesse et du vieillissement*, Armand Colin, Paris, 2008
- \* LE GOFF Jean-Marie, Forney Yannic, *The Turkish demographic transition, Fertility and child mortality*, <http://epc2006.princeton.edu/download.aspx?submissionId=60504>
- \* T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı, *Türkiye’de Yaşlıların Durumu ve Yaşlanma Ulusal Eylem Planı*, <http://ekutup.dpt.gov.tr/>
- \* Güngör Ergan Nevin, *Yaşlılıkta Sosyal Uyum*, [www.yaslilikrehberi.org.tr/.../497\\_YASLILIKTA\\_SOSYAL\\_UYUM.doc](http://www.yaslilikrehberi.org.tr/.../497_YASLILIKTA_SOSYAL_UYUM.doc)